

Ung Cancers remissyttrande avseende Promemoria Uppdaterat högkostnadsskydd för läkemedel S2024/02135

Sammanfattning

Ung Cancer avstyrker förslaget om att höja kostnadstaket för högkostnadsskyddet för läkemedel, då det skulle innebära ökad ekonomisk utsatthet för unga vuxna cancerdrabbade, en grupp som redan lever under svåra ekonomiska förutsättningar. En ordentlig utredning med konsekvensanalys, där unga vuxna cancerdrabbade inkluderas, behöver genomföras innan beslut om förändringar i kostnadstaket fattas.

Om Ung Cancer

Ung Cancer är en religiöst och politiskt obunden ideell organisation som arbetar för att alla unga vuxna cancerdrabbade och närstående till någon med cancer mellan 16 och 30 år ska få det stöd och bemötande de har rätt till, och att ingen ung vuxen som lever med eller nära cancer ska känna sig ensam. Ung Cancer har cirka 4000 medlemmar.

Ung Cancers kommentarer till förslaget

Varje år drabbas 840 unga vuxna, 15-29 år, av cancer. (Socialstyrelsens cancerregister). Många unga vuxna som får en cancerdiagnos saknar ekonomisk trygghet; Ung Cancers behovsanalys visar att en betydande andel, 46 procent, upplever att deras ekonomi försämrats efter att de fått sin cancerdiagnos (Ung Cancer, 2024). De har, liksom många andra unga vuxna med annan svår/långvarig sjukdom och/eller funktionsnedsättning, ofta inte hunnit etablera sig på arbetsmarknaden och saknar därför en sjukpenninggrundande inkomst (SGI) som ger en tillräcklig sjukpenning att leva på. Många lever på studielån, saknar sparande eller möjlighet till ekonomiskt stöd från anhöriga. En höjning av taket och en förändring av högkostnadstrappan där patientens kostnader ökar i varje steg riskerar att bli en orimlig ekonomisk börda. Det skulle också innebära en mycket stor omställning för de som tidigare haft gratis läkemedel upp till 18 års ålder.

Behandling och rehabilitering innebär ökade utgifter. Efter avslutad behandling upplever många unga vuxna cancerdrabbade bestående fysiska och psykiska konsekvenser, som ofta kräver fortsatt medicinering och vård under lång tid, vilket gör att den ekonomiska bördan för många inte avtar efter att cancerbehandlingen är avslutad. En varaktigt varierande eller begränsad arbetsförmåga gör det också svårt att hävda sig på arbetsmarknaden, vilket innebär ytterligare ökad risk för ekonomisk och social utsatthet. Ung Cancers behovsanalys visar också att den

Ung Cancer

egna ekonomiska situationen ofta utgör en källa till oro, stress och frustration (Ung Cancer, 2024).

Ung Cancer vill understryka behovet av en ordentlig utredning innan en förändring i kostnadstaket för högkostnadsskyddet för läkemedel genomförs. Den nuvarande promemorian innehåller endast en beskrivning av skillnaden mellan vad en patient betalar före respektive efter den föreslagna förändringen. En analys av hur olika grupper, inklusive unga vuxna cancerdrabbade, drabbas av förslaget saknas helt. Det är oacceptabelt att en förändring av denna omfattning genomförs utan att konsekvenserna för ekonomiskt sårbara grupper utreds noggrant, i samråd med representanter för de som påverkas av förslaget.

Ung Cancer avstyrker således förslaget om att höja kostnadstaket för högkostnadsskyddet för läkemedel.

Stockholm 2025-02-17

Therese Lejon
Generalsekreterare
Ung Cancer

För mer information går det bra att kontakta:

Maria Thell
Påverkansansvarig
Ung Cancer
maria.thell@ungcancer.se

Socialstyrelsens cancerregister (2024). Snitt av antal nya cancerfall för åldrarna 0–29 år för åren 2018–2022. <https://www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/register/cancerregistret/>

Ung Cancer (2024). De unga bakom cancer - En rapport om unga vuxna cancerdrabbade och närstående i Sverige 2023.
<https://ungcancer.se/wp-content/uploads/2024/04/Ung-Cancer-Deunga-bakom-cancern-1.pdf>